

הבטן הרכה של ישראל

מאת: ד"ר עודד עמיחי, 26.9.2011

חרף הצלחותיה של מערכת כיפת ברזל ביירוט רקטות גראד שנורו על באר שבע ואשקלון בעימותים האחרונים בדרום (אפריל ואוגוסט 2011), יעילותה בחזית המזרחית, המצויה בסמוך הא למרכזי האוכלוסייה הצפופים ביותר בישראל תהיה מוגבלת.

ראש הממשלה, בנימין נתניהו, התייחס מעל בימת עצרת האומות המאוחדות לסכנה האורבת לישראל ממזרח ("קרב הנאומים באו"ם", אתר הארץ, 23.9.2011): "אלפי טילים כבר נורו על ארצנו... מה ימנע מזה מלקרות גם בגדה המערבית? ... בלי הגדה המערבית, רוחבה של ישראל הוא 15 ק"מ – שני שלישים מרוחבה של ניו יורק". שבוע קודם לכן חשף עורך הארץ, אלוף בן, את הסכנה הצבאית לישראל ממזרח ("שב ואל תעשה?", הארץ, 16.9.2011): "נתניהו לא מאמין שפולסטין העצמאית תשמור על הביטחון, ומשוכנע שאם ישראל תשמוט מידיה את השליטה ברכסי הגדה המערבית, הם ייפכו לעמדות שיגור של רקטות וטילים לעבר גוש דן ונתב"ג – וישראל תיכחד".

אכן ברור שאיום רקטי על ישראל ממזרח יהיה בלתי נסבל, והשאלה היא - מה עושה מערכת הביטחון על מנת למזער איום פוטנציאלי זה ממזרח? האם המערכות ליירוט רקטות הנוכחיות יוכלו להסיר את האיום הרקטי ממזרח? אלוף (מיל.) גיורא איילנד, ראש המועצה לביטחון לאומי לשעבר, התייחס לכך (ידיעות אחרונות, 31.5.2011): "כיפת ברזל, למשל, מתחילה להיות יעילה רק בטווח של 5-8 ק"מ מנקודת הירי שאיתו היא מתמודדת. אם מזרחית ובצמוד לגבולות '67 תהיה מדינה עוינת (נשלטת על ידי החמאס), אזי לא ניתן יהיה להגן על כפר סבא, ראש העין ופתח תקווה, אפילו אם יהיו שפע של סוללות כיפת ברזל"...

חרף הצלחותיה של מערכת כיפת ברזל ביירוט רקטות גראד שנורו על באר שבע ואשקלון בעימותים האחרונים בדרום (אפריל ואוגוסט 2011), יעילותה בחזית המזרחית, המצויה בסמוך למרכזי האוכלוסייה הצפופים ביותר בישראל תהיה מוגבלת מהטעמים הבאים:

1. מירב גוש דן (כולל נתב"ג) והשרון, יהיו מצויים בתחום רצועת השטח, שאינו ניתן להגנה ע"י "כיפת ברזל" מחמת היותו בתחום טווח המינימום, שאינו מאפשר לכיפת ברזל להינעל על טילי האויב.
2. העלות הגבוהה של טילי כיפת ברזל (סדר גודל של 100 אלף דולר לכל טיל!) לא תאפשר הצטיידות בכמות מספיקה של טילי יירוט.
3. שטח ההגנה הקטן של כיפת ברזל (כ- 100 קמ"ר) יצריך הצבת מספר רב של סוללות (כיום בידינו 2 סוללות בלבד!).

משה ארנס, מומחה לטילים ומי שהיה שר הביטחון הגדיר את אפשרות הגנת העורף באמצעות טילי יירוט, הנעדרים יכולת פגיעה בטווחים קרובים, כ"חלום באספמיה" והוא סיכם (הארץ, 28.12.2010): "... מוטב שראש הממשלה שלנו, שר הביטחון, השביעייה, הקבינט, המועצה לביטחון לאומי, צה"ל וועדת חוץ

וביטחון של הכנסת, יפעילו את הראש ויתחילו לעבוד. המלאכה מרובה והזמן עלול להיות קצר. אחרת, כדאי שכבר נתחיל להתכונן לוועדת החקירה הבאה"...

האם כלה ונחרצה, שלא ניתן ליירט טילים גם בטווחים הקרובים למקור הירי שלהם?

מערכת הגנה, יעילה וזולה, היא מערכת הלייזר נאוטילוס / סקייגארד (הדגם המתקדם יותר), שפותחה בארה"ב ביוזמה ישראלית, אך חרף הצלחתה יוצאת הדופן בניסויים כנגד פצמ"רים, פגזי תותחים, רקטות וטילים למיניהם (כולל יכולת ליירט טילי שיוט) הוקפאה בטענות שונות ומשונות, כולל האשמות חסרות שחר בדבר "אינטרסים-כלכליים".

ליירוט טילים ורקטות באמצעות לייזר יש יתרון ביעילות, בעלות ובזמינות. כתב על כך אלוף (מיל.) יצחק בן ישראל, מי שהיה ראש מפא"ת במשרד הביטחון (מקור ראשון, 29.12.2006): "... אין מנוס משימוש בנשק הלייזר. מהירות הקליע בנאוטילוס היא מהירות האור. הקרן מתייצבת על המטרה, מיירטת אותה בשתיים עד שלוש שניות, ומיד מוכנה למטרה נוספת. בעיית הטווח הקצר נעלמת והמערכת מאפשרת הפעלות רצופות בזו אחר זו. גם בסוגיית המחיר למערכת הלייזר יתרון ברור, משהו סביב אלף דולר. בניסויים שנערכו בניו מקסיקו הוכיחה המערכת 100% הצלחה"...

על פי הערכת מערכת הביטחון ישראל צפויה להיות מותקפת במלחמה כוללת באלף טילים ורקטות ליום במשך חודש. הגנה באמצעות טילי יירוט בלבד לא תוכל להגן כלל על רצועות הישובים, בתחום של עד כ- 10 ק"מ, המצויים לאורך הגבולות עם מקורות הירי, והפעלתה כנגד הירי הצפוי תעלה מעל 900 מיליון דולר ליום, לעומת 2-3 מיליון דולר ליום בשילוב מערכות לייזר קרקעיות ומוטסות. זהו ההבדל בין "חלום באספמיה" לפתרון בר יישום.

אז למה מתעלמת מערכת הביטחון מפתרון זמין, יעיל וזול זה? כתב על כך אלוף (מיל.) יצחק מרדכי, מי שהיה שר הביטחון (מעריב, 18.5.2007): "... כשהייתי שר ביטחון אישרתי את פרויקט נאוטילוס המבוסס על לייזר להגנה נגד קטיושות וקסאמים... היו כבר ניסויים בשטח, ואז מישהו כאן החליט שאין צורך והפסיקו את הפרויקט. אם היו משקיעים בזה את האנרגיות המתאימות, זה כבר היה יכול להיות מבצעי. מישהו החליט שזה בסדר עדיפויות נמוך, שאין קטיושות ולא יהיו קסאמים, שלא צריך את זה. רק זה לבד מחייב ועדת חקירה ... יש כאן מערכת לייזר שהוכיחה את עצמה, ברור שהעתידי שייך לטכנולוגיה הזו, ורוב התקצוב היה בכלל אמריקני. אני לא מצליח להבין איך קיבלו כאן החלטות כאלה"...

מערכת הגנה משולבת להגנת העורף הכוללת את מערכות הלייזר (סקייגארד) יחד עם מערכות טילי היירוט האחרים (כיפת ברזל, שרביט קסמים, פטרויט-3, חץ-2, חץ-3) תגדיל לאין ערוך את איכות ההגנה על העורף, כל זאת בעלויות סבירות יותר. צירוף מערכות הלייזר ישפר מאד את יכולת ההגנה בפני האיום הרקטי על יישובי הדרום והצפון, כמו גם יאפשר הגנה משופרת על גוש דן והשרון מירי רקטי גם משטחי יו"ש, אם חלילה יתרחש.

הערה: חברי עמותת "מגן לעורף" חפים מכל אינטרס אישי או טובת הנאה כלשהי,
ופעילותנו היא כולה בהתנדבות, לטובת ביטחון ישראל.
הכותב הוא יו"ר עמותת "מגן לעורף"